בסוד שיח

שאול שיר

היה לחרדים מעמד של ערבים?

היועץ המשפטי למשלה, אליקים רובינשטיין פנה ביום ראשון ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית ברשויות המקומיות, השופט אליהו מצא וביקש ממנו לפסול את רשימת מולדת-נשר-צומת בנצרת עילית בשל הסתה לגזענות. בעלוני התעמולה שהפיצה הרשימה נכתב בין היתר: סיוט החרדית הערבים ייגמר בעוד 75 יום... נבהיר באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי אין לערבים מה לעשות בשכונת בן-גוריון. יש לבלום בצורה חוקית את המשך תהליך הפיכת העיר לבלתי יהודית. היועץ המשפטי קבע, כי בפרסומים יש משום "השפלה, ביזוי, גילוי איבה ועוינות כלפי הציבור הערבי בכלל והציבור הערבי בנצרת עילית בפרט". ובכשיון הקודאים מתחננים להוציא את המלה ערבים בפרסומי הרשימה בנצרת ובמקומה לשים את המלה חרדים, ויש לכם את חשתית תעמולת הבחירות של מפלגת העבודה ברעננה (ראה תמונה). עו"ד בן-ציון שפר הגיש תלונה ליועץ המשפטי למשלה על הסרדה ולשון הרע ומעניין יהיה ללמוד מהו מעמדם של החרדים בכל הקשור ל"השפלה, ביזוי, גילוי איבה ועוינות" כלפיהם.

ההנהגה החרדית נפגעה

בעתונים "המודיע" ו"יתד נאמן" לא נכתבה ולו מלה אחת על תוצאות הבחירות להנהגת הרבנים הראשיים בחולון. גם "הצופה" משום מה נמנע מלסקר את האירוע הזה, שבו מועמד המפד"ל להנהגת רב ראשי ספרדי כשל. לעומת זאת ביום ראשון, בבוקרו של יום הבחירות, הכתיר למעשה "המודיע" את הרב נתן נטע לנרמן כבי שאמור להיבחר להנהגת הרב הראשי האשכנזי. ל"המודיע" היתה סיבה טובה לסבור כך. שכן, הרב לנרמן, שהגיע לחולון ביוזמת חבר הרבנים של הפוהמ"ז, מכהן כרב בחולון מזה כשלושים שנה והוא עומר בראש מחלקת הכשרות של העיר ומעורה בחייה הדתיים בכל עניין ודבר. אבל, מעבר לכך במועמדותו תמכו כל גדולי היהדות החרדית. הרב ש"י אלישיב שליט"א היה פעיל מאד למען בחירתו של הרב לנרמן וכמוהו האדמו"רים מגור, בעלז, נדבורנא, ויז'ניץ, קלויזנבורג לעלוב, עלולי חמסטרייבקה – כולם שליט"א, וידוע היה לכל, כי האדמו"רים לבית אבוחצירה, רבי אלעזר (באר-שבע) ורבי דוד (נהריה) שליט"א, נתנו ברכתם למועמדותו. האדמו"ר מעלזי רבי יחזקי סופר שליט"א לא הסתפק בתמיכה פאסיבית ברב לנרמן והוא הטריח עצמו לביתו של הגר"ע יוסף שליט"א וקיבל הבטחה. כך לפי יודעי דבר, כי ש"ס התמקד במועמדותו של הרב לנרמן. מנהיג ש"ס אריה דרעי היה מודע לתמיכה המאסיבית של גדולי התורה ברב לנרמן וקשה להאמין, כי העביר בחשאי את תמיכתו לרב יחזקי גור-אריה (חב"ד). למרות הפרסומים המגמתיים מתוגו של הרב יוסף אהרונוב, יו"ר צעירי חב"ד, כאילו נעשתה עיסקה בין חב"ד לבין ש"ס. מה גם שלא ברור כלל איזו תמורה יכולה חב"ד לתת בעיסקה כזאת?

אין ספק כלל, כי את כללי המשחק הכתיב בנו של הגר"ע יוסף, המועמד הספרדי, הרב אברהם יוסף. הרב אברהם יוסף הולך שולם דרוש עם הרב גור-אריה מזה ארבע שנים ואישיותו של הרב גור-אריה נוחה לו במיוחד. הוא היה האיש שהכתיב גם לאריה דרעי, שאין לו עניין לפתח חזית מלחמתית עם גדולי התורה, את מועמדותו של הרב גור-אריה.

התוצאות הללו הדליקו נורות אדומות בהרבה בתי מדרש ו"חצרות" בירושלים ובבני-ברק. אמרה לי אישיות מרכזית ביותר בציבור החרדי: "הנה למדנו שש"ס רוצה להכתיב לנו גם את המועמדים האשכנזים וזה לא היה אפילו בק.ג.ב. ולכך לא נסכים, ולבחירות הללו יהיו השלכות על הרבה תחומים". למפרע"ל לא היו כלל ציפיות בבחירות הללו, שכן, עוד לפני מספר חודשים היה ברור, בגלל טעות שנעשתה (לא על-ידי הנהגת המפד"ל) כי סיכויו של המועמד המפרע"לי הנתמך על-ידה קלושים. בציבור החרדי שקלו השבוע להכתיר את הרב לנרמן כרבה של היהדות החרדית בחולון ולהתעלם מתוצאות הבחירות.

קשה להאמין שדרב לנרמן, שהוא אציל נפש, יתן ידו למהלך כזה. אבל כשלונו מעמיק את הקרע בין היהדות החרדית לבין ש"ס, גם אם חלק ממנה זקוק למשאבים הנמצאים במשרדים שעליה ממונה ש"ס.

האם גפני יתפטר?

על-פי הסכם הרוטציה ברשימת יהדות התורה אמור היה ח"כ משה גפני (רבל התורה) להתפטר מהכנסת לטובתו של הבא בתור ברשימה, סמנכ"ל החינוך העצמאי, הרב אברהם יוסף ליזרזון. ראש תורת מרחשון היה היום הקובע וביהדות התורה סבורים, כי הרב גפני שותם על התחייבות שיתפטר – יעמוד בה. הרב גפני עצמו טען לא אחת, כי בעבר כבר התפטר מהכנסת ואשר-על-כן הגיע תורו של עמיתו, הרב אברהם רביץ לעשות זאת ולהתפטר לטובת הרב ליזרזון. הרב גפני היה רוצה, כי אלא "רגל התורה" יתנו דעתם על סוגיה זו. אלא שלהנהגה הרוחנית של "רגל התורה" אין עניין להסתבך עם הרב רביץ הנתמך על-ידי איש ספותה בציבור ה"ליטאי". כרגע, היחסים הסוכים בתוך יהדות התורה בין אנני לבין "רגל התורה" מבטיחים כי הסכם הרוטציה יקויים גם אם יתאחר בכמה ימים.

שלא לדבר כבר על מערכת היחסים הטובה במיוחד בין האדמו"ר מגור שליט"א (ליזרזון) לבין הרב ליב שטיינמן (נפגני).

מיהו ראש הרשימה שאינו גר בעירה?

ביום שני השבוע, נתבקש יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליהו מצא להכריע בגורלו של ראש רשימת המפד"ל בתל-אביב, שמואל גפן. שמואל גפן הוא אמנם ראש רשימת המפד"ל לעיריה, ש־בחר לכהונה זו ברוב קולות מכריע והוא תל-אביבי שלא הוציא מעולם את ראשו מתוך לפרבריד. אבל מה אפשר לעשות ושמו אינו נכלל ברשימת הבוחרים בתל-אביב. לא זו אף זו: נתברר על-פי מידשם האוכלוסין, כי הוא העתיק את מקום מגוריו לפתח-תקוה "אם המושבות". פתח תקוה היא אמנם עיר חשובה, אלא שראש הרשימה בעיר זו הוא מיודענו פלטיאל איינשטל. שהבים את כל מתחריו לכהונה זו ב"פריימריס", שערך סניף המפד"ל המקומי.

ואיך קרה הדבר שאישיות ציבורית תל-אביבית נמחקת מספר הבוחרים? מתברר כי הדבר נעשה שלא ביריעתו ולא הוא שהעתיק את מקום מגוריו לפתח-תקוה, אלא שהמחשב הוא זרין וגורף אחריו בני זוג וקטינים עד גיל 16, וכך קורה שאתה יכול להיות ראש רשימה בעיר שעל-פי המחשב אינך גר בה. מוערת הבחירות המרכזית נמסר לנו, כי מנהל ועדת הבחירות המרכזית אהוד שיל"ת הבין את הבעיות שהמחשב מעורר מדי פעם והמליץ בפני השופט מצא להחזיר את שמואל גפן לחיקם של תושבי תל-אביב. בעת כתיבת שורות אלו נמסר לנו כי השופט אליהו מצא התחשב בהמלצת מנהל ועדת הבחירות המרכזית והודה על עידכון ספר הבוחרים בתל-אביב, שיכלול את שמו של שמואל גפן, שבינתיים הוא ראש רשימה בתל-אביב כלי זכות הצבעה בתל-אביב.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

וייקרא שמו אלטר ישראל

בג' תשרי תקנ"ח נולד רבי ישראל מרוז'ין זצוק"ל ובג' מרחשון תרי"א התסלק לבית עולמו. היום יציינו כל החסידויות שהתלשלו ממנו את יום ההילולא שלו. סדיצורא הוסיאטין, שפיניעשט ועוד. איש אלוקים מופלא, שגדולי דורו העידו עליו, שהוא יכול להבים מסוף העולם ועד סופו וכי הוא השי"ת".

בספרות החסידויות יש על הרז'ינער אין סוף סיפורים על דרכו החידתית בעבודת הבורא (מלכות) ועל הישועות שבהן נפקדו האלפים שבאו לחלות את פניו, עם רבבות בני-ישראל מכל שדרות הציבור.

וקרה וישבו חסידים בהתוועדות חסידית וסיפרו מנפלאות הרז'ינער'ס. קם אחד מהנוכחים ואמר: "ברידני הווה עובדא". ומעשה שהיה כך היה.

נכנסו חסידים, שבאו לשהות באחד החגים במחיצתו של הרז'ינער, לבנו רבי שלום יוסף זצ"ל, והיו שמחים בשמחת יום-טוב. שרו, רקדו ועלזו כפי שחסידים נוהגים ב"חצרותיהם". והיה שם יהודי נכבד שהגיע מרוסיה והוא בר-אוריין וירא אלוקים. ובעיר כולם ששים ושמחים, עמד הוא בצד ופניו נפולות. שאל אותו רבי שלום יוסף: למה אתה יושב עצוב והרי יום-טוב היום? השיב היהודי הארוך: איך אוכל להיות שמח ובנים אין לי ואשתי נזדקנה ואנוכי הולך עירירי ח"ו וכמעט לאחר יאוש. אמר לו רבי שלום יוסף: "הרי ידוע שבכל יום נוסע אבי ז"י עם אחד מאתנו האחים לטיול ביער, ומחר א"ה עלי לנסוע עמו, כי ככה עלה בגורל. אשר על-כן אויעצך, שתיסע אתרינו אל היער, אך היזהר, שאבי ז"י לא יראה אותך, כי הוא מקפיד על החסידים העוקבים אחר צעדיו. בבואך ליער תסתתר בסבך הצמחיה ומשם תעקוב אחרי, ובעת שאעשה לך סימן תבוא תיכף ומיד ותעלה בפני אבי הקד"ש את מבוקשך". וכך היה. למחרת נסע האיש אחריהם ליער ונשמר לבלי להיחשף בפני הרז'ינער, למרות שהיה במרחק קרוב, עד כי יכול היה לשמוע את השיחה שמנהל האב הארמו"ר עם בנו. האיש שמע במקום מחבואו את הרבי אומר לבנו ר' שלום יוסף כדברים האלה: (מתורגם מאידיש) "אני הידוש בעולם. אם הייתי רוצה, הרי שהיה בכוחי להעביר את האילן הזה ממקומו למקום אחר. אם הייתי רוצה יכול אני להעביר את היער מבאן למקום אחר. ואם רק ארצה – כל העקרות ייפקדו בזרע היה וקיימא. כולל נשים שאיבדו כבר סדר נשים". מיד כשאמר זאת, סימן הבן לאורחה שהסתתר בסבך העצים, להתייצב בפני אביו כמוסכם. בא האיש בצעד מהיר, והרז'ינער שאל אותו: מה אתה רוצה? כשהוא בוכה בכי מר אמר: הלא ידוע לכם מבוקשי. בנים אין לי ואשתי אין לה עוד סדר נשים. השיב לו הרז'ינער: יעזור לך ה' שתיפקד בזרע של קיימא בזו השנה. כשיוולד לך ילד, תבוא אלי לשאול איזה שם יתן לו.

נפרד האורח מהרז'ינער ובנו ושב לביתו והברכה נתקיימה כמובן ותהי אשתו, אלא שבינתיים נלקח הרז'ינער לבית הסהר בעקבות הלשנה, והדברים הרי ידועים וכתובים על ספר. החל האיש דואג בלבו, כיצד ואיך לנהוג בעניין השם שיתן לילד שיוולד הרז'ינער כלוא ולא ניתן לשאול אותו. לא גילה האיש לשום אדם את דאגת לבו. נמלאו ימי הריונה של אשתו ותלד בן זכר. ובהיות המקרה תריג על-פי שבעו של עולם, שמתו כל בני קהילתו של הנס שנעשה לו ומה גם שהיה נכבד בעיניהם בתורתו ובהליכותיו, אבל הוא היה עצב. כולם הבחינו, כי אין השמחה שורה בלב האיש ושאלוהו על-זה והוא לא השיב להם. בליל שבת קודש באו רבים מבני הקהילה לביתו ל"שלום זכר" כנהוג וכמקובל ושמחו כל הבאים, והוא פניו אפלים, שכן, ה"ברית" אמורה להתקיים בתוך ימים ספורים והוא אינו יודע איזה שם יינתן לילד, ושם ביער הורה לו הרז'ינער, כי הוא זה שינחה אותו בעניין השם. משפנו האורחים לבתיהם התיישב ליד אחד השולחנות ובעודו מהרהר כיצד ואיך ינהג, נגרם על ידיו שפיכת כוס יין מבוקשי. בנים אין לי ואשתי אין לה עוד ורדועותיו. ויחלום חלום שהנה הוא בא בפני הרז'ינער לשאול אותו על השם שיינתן לתינוק והאדמו"ר השיבו אשר יקרא את בנו בגולל לו אלטר.

ומאחר וידוע כי אלטר אינו שם "לכן כלוחש תקראנו ישראל". וייקץ האיש מחלומו וזכר את כל פרטי החלום, ומאותו רגע נתהפך עליו מצב רוחו מיגון לשמחה. בהגיע שעת בריית המילה המברך הגיע בברכות לתינוק: "וייקרא שמו בישראל..." אמר האב אלטר ובלחש הוסיף את השם ישראל. החלו הסובבים אותו מעירים לו שאלטר אינו שם, והאב השיבם: מה לכם להתערב בעניין זה. התינוק הגיע החזור לאמו וסיפרו לה, כי השם שניתן לו הוא אלטר, והיא קיבלה זאת ללא עוררין.

לאחר זמן כשיבא רבי ישראל מרוז'ין לחופשי מבית הסהר, נסע אליו האיש וב"קוויטל" שהגיש לו על כל בני ביתו כתב, כמובן, את שם בנו אלטר, ושכח להוסיף את השם ישראל, השם השני, שאותו נתן לו, מבלי שנסמעי על כך המשתתפים בברית המילה. כאשר קרא הרז'ינער את הקוויטל העיר: והרי שם בנך הוא גם ישראל...

והחסיד שסיפר את הסיפור הזה לחבריו החסידים שעמם התוועד גילה את אחנם, כי הוא אותו אלטר ישראל שנולד מברכתו של הרז'ינער זי"ע.

עורכת המוסף: נעמי גולן